

Gudme: Ministeren sagde, at det var i hvert fald kun en stiltfærdig røver, der var i skoven. Så vidt er vi enige; jeg betegnede det jo også kun som en lille skovtroll. Men trolden er der alligevel, og jeg tror, vi stadig må være enige om, at man bryder med sædvanlige retsprincipper.

Ministeren sagde, det drejede sig om en afvejning imellem hensynet til kreditor og hensynet til debitor. Jeg synes, det ville være rigtigt, om man lod hensynet til debitor være det tungest vejende. Der er nemlig det helt afgørende, at kreditor er klar over, hvem det er, han i sin tid har ydet kredit til, nemlig sælgeren, mens derimod den nye køber, som altså bliver den fremtidige debitor, kan være aldeles uvidende om, hvilken kreditor det er sælgeren har indladt sig med.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal ikke søge debatten ret meget forlænget, men blot sige, at der dog også er en fyldestgørelsesadgang, som er til stede, når ændringsforslaget stillet af det radikale venstre ikke vedtages, men som ikke findes, hvis ændringsforslaget vedtages.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af søloven.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 97 stemmer mod 21; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 3, § 1, således ændret, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om skibsregistrering.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forsikringsaftaler.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Prostitution m. v.) [af Kurt Brauer m. fl.]

(Lovforslaget (nr. 227) findes i tillæg A. sp. 7617, fremsættelsen i tidenden sp. 3914).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Som det fremgår af bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, drejer det sig om et problem, der har været meget længe under udvalgsbehandling. Det kan synes ejendommeligt, at dette problem ikke for længst er løst. Fra alle sider er der jo tilkendegivet politisk vilje til en ny ordening på området. Sagen giver mig anledning til et par generelle bemærkninger vedrørende tilrettelæggelsen af disse års reformarbejde.

Den arbejdsmetode, som i en periode med

[Justitsministeren.]

en mere rolig samfundsudvikling, var rigtig, hvor man altså gav udvalget tid til igennem en længere årrække at dyrke og beskrive alle sider af det problem, der var til debat, svarer i mange tilfælde ikke længere til det behov, samfundet har for at følge med i en hurtig udvikling. Det er et spørgsmål, der gennem nogen tid har optaget justitsministeriet, og det er i øvrigt også et problem, der er berørt i den betænkning, der i efteråret 1971 blev afgivet af den arbejdsgruppe under administrationsdepartementet, der har behandlet den fremtidige organisation af arbejdet i centraladministrationen. Jeg er overbevist om, at det er et spørgsmål, vi kommer til at beskæftige os mere med.

Der er ikke tvivl om, at udviklingen kræver en mere fleksibel tilrettelæggelse af det forberedende reformarbejde. Et forsøg i denne retning blev i øvrigt gjort ved det kriminalpolitiske seminar, som justitsministeriet afholdt i juni 1971. Man prøvede her at afstikke retningslinjerne for det kommende reformarbejde for at skyde genvej til de reformer, som der er bred enighed om ønskeligheden af. Som et resultat af dette seminar vil der i løbet af en måneds tid komme en betænkning om nogle af- og nedkriminaliseringsspørgsmål. Betænkningen, der er udarbejdet af en arbejdsgruppe under justitsministeriet, vil danne grundlag for det videre reformarbejde.

Det problem, som det fremsatte lovforslag vedrører, er i øvrigt et godt eksempel på, hvor hurtigt problemer kan skifte karakter i vor tid. Da man i 1950'erne og i begyndelsen af 1960'erne sidst behandlede reglerne vedrørende den kvindelige prostitution, var diskussionen koncentreret om de behandlingsmuligheder, der skulle sættes ind over for problemet. I årene, der derefter er gået, er man dels blevet mindre optimistisk med hensyn til virkningen af forskellige behandlingsindgreb, dels og navnlig er man blevet kritisk over for de indgreb, samfundet kan tillade sig over for den enkelte, selv om indgrebene sker for at yde den pågældende hjælp. Det spiller også en rolle, at samfundets tolerance på det seksuelle område er blevet større.

Hertil kommer imidlertid, at der er kommet et nyt aspekt i problemstillingen om-

kring den kvindelige prostitution. Det er ganske klart, at der er en forbindelse mellem det stofmisbrugsproblem, som vi har set vokse frem herhjemme siden midten af 1960'erne, og den kvindelige prostitution. Jeg tænker ikke her så meget på, at amfetamin, de såkaldte speed-piller, har fået en vis afsætning i det traditionelle prostitutionsmiljø, som på det langt alvorligere forhold, at unge piger, der er kommet ud i et alvorligt stofmisbrug, drives ud i prostitution for at skaffe penge til stof. Det er vist uden videre klart, at den yderligere sociale deroute, der følger heraf, kan gøre behandlingsarbejdet tilsvarende vanskeligere. Således som problemet har udviklet sig, er det for mig klart, at de alvorligste sider af prostitutionsproblemet må ses i en større sammenhæng, hvor prostitutionen kun har karakter af et symptom på andre grundlæggende problemer.

Jeg er bekendt med, at kontaktudvalget vedrørende ungdomsnarkomanien i løbet af kort tid vil afgive betænkning om præventions-spørgsmålet.

Kriminalforsorgsudvalget, hvis arbejde blev forsinket ved et formandsskifte i efteråret 1971, arbejder også på færdiggørelsen af prostitutionsbetænkningen. Vi skulle således i løbet af de nærmeste måneder få et materiale, der tillader den samlede drøftelse af problemkomplekset, som jeg mener er nødvendig. Jeg har tidligere selv givet udtryk for, at jeg var overbevist om, at straffelovens indirekte kriminalisering af prostitution ikke svarer til en nutidig opfattelse. Fra tidligere drøftelser her i tinget ved jeg, at det er et synspunkt, som har tilslutning i alle partier. Jeg tror, det er nyttigt, at det folketingsudvalg, som jeg forventer nedsat i anledning af det foreliggende lovforslag, allerede i indeværende forår begynder at arbejde med problemet i hele dets bredde, således at vi kan se frem til en endelig løsning i næste folketingssamling.

Koch: Der er ingen grund til at gå i detaljer med det foreliggende lovforslag, som jo svarer til indholdet af det forslag, der blev diskuteret i sidste folketingssamling og underkastet en grundig førstebehandling, hvor der jo var principiel tilslutning fra alle sider; jeg skal derfor vedrørende selve lovforslaget

[Koch.]

kun gentage socialdemokratiets principielle tilslutning til gennemførelsen af de principper, som ligger i det foreliggende forslag.

Jeg vil gerne, da partiets ordfører ved sidste behandling, den nuværende justitsminister, omtalte, at vi havde en medlemsdebat i gang i socialdemokratiet, her anføre, at vedrørende spørgsmålet om en afkriminalisering af prostitutionen var der ved medlemsdebatten fuld tilslutning til at gennemføre dette skridt, idet ikke mindre end 98,5 pct. af besvarelsene gik ind for, at man gennemførte forslag af den art, der her er til behandling.

Uden i øvrigt at gå i detaljer med hele den debat, der har været i socialdemokratiet, er det måske værd at understrege, at der ligeledes var fuld tilslutning til en række af de afkriminaliseringstanker, der har været fremme i den seneste tid, og som justitsministeren jo også omtalte i sit oplæg. Jeg synes også, at det, justitsministeren siger om sammenhængen nu med narkotikamisbruget, mere end noget andet viser, at det, der er tale om, er et socialt problem, som ikke egner sig særlig godt til at blive behandlet i en strafferetlig sammenhæng.

Derimod rejser sagen jo — og det var ministeren også inde på — nogle principielle problemer om hele den måde, hvorpå vi gennemfører reformer inden for straffelovgivningens område. Der er på en eller anden måde noget højst utilfredsstillende i, at straffelovsreformer, hvorom der er fuld politisk enighed, i årevis skal undergives udvalgsbehandling på den ene og den anden måde, således at folketinget er ude af stand til at gennemføre disse reformer. Jeg ved ikke, om grunden er, at man er for tilbøjelig til at blive for perfektionistisk, når disse reformer skal gennemføres, og dermed glemmer, at der stadig, mens man ikke får reglerne ændret, er folk, der rammes af straffebestemmelser, som er uhensigtsmæssige.

Det gælder jo bl. a. på dette område, men det gælder unægtelig også på det område vedrørende de tidsbestemte straffe, hvis afskaffelse det radikale venstre i denne folketingsamling har fremsat forslag om. Jeg finder det derfor meget glædeligt, at afkriminaliseringsproblemet er taget utraditionelt op, og at vi i løbet af en måneds tid får en betænkning herom. Så skal der blot lyde

en henstilling til justitsministeren om, at denne betænkning så hurtigt som muligt kan blive udmøntet i konkrete lovforslag, at den ikke skal igennem hele den mølle, som lovforslagene traditionelt kommer igennem.

Jeg synes måske nok, at hele praksis omkring straffelovrådets arbejde rejser visse principielle problemer. Her udføres jo et enormt stort og dygtigt arbejde, men det er forbundet med visse vanskeligheder, at dette arbejde udføres af medlemmer, som har deres heltidsbeskæftigelse andre steder. Jeg ved ikke, om man kan finde en anden arbejdsform.

Endvidere vil jeg pege på problemet om, hvorvidt det var betimeligt i straffelovrådet at få andre end jurister ind, fordi en række af disse straffelovsmæssige problemer så sandelig også har andre aspekter end de juridiske.

Når ministeren her giver udtryk for, at vi nok skal vente til næste folketingsamling med gennemførelsen, og at vi kan begynde at arbejde i udvalget, kan vi vel rette os her efter; men så må vi bede ministeren om at give os et tilsagn om, at til næste samling foreligger den betænkning fra kriminalforsorgsudvalget, som blev sat i arbejde i august 1967, således at der virkelig kan ske realiteter på dette område i næste folketingsamling.

Hanne Budtz: I det konservative folkeparti har vi også beskæftiget os med en fremtidig kriminallovgivning af ændret karakter; det redegjorde jeg for ved det tilsvarende lovforslags fremsættelse sidste år.

Jeg har med interesse lyttet til justitsministerens redegørelse og er helt enig i de synspunkter, ministeren har gjort sig til talsmand for, nemlig at vi får en samlet drøftelse af alle disse forhold, og den vil mit parti være rede til at deltage i.

Johan Philipsen: Jeg skal nøjes med at henvise til det, hr. Ib Thyregod sidste år i marts måned sagde på venstres vegne om det tilsvarende lovforslag; i øvrigt skal jeg henvise til slutningssætningerne i den af udvalget afgivne betænkning og kun føje til, at det ikke kan nytte, at vi løser nogle problemer, hvis vi dermed rejser nogle nye. Jeg er også enig i den betragtning, fru Hanne Budtz gav udtryk for, at problemet skal ses

[Johan Philipsen.]

som et samlet hele. Og hvis vi så i øvrigt kunne nå dertil, at der ikke var alt for mange i dette land, der fik ordet afkriminalisering galt i halsen, så var dermed et beskedent ønske fra min side opfyldt.

Else-Merete Ross: Når et parti fremsætter et privat lovforslag og ikke får det gennemført, er det forståeligt, at partiet genfremsætter forslaget den følgende folketingsamling. Havde det virkelig været en livssag for SF at få forslaget gennemført denne gang, skulle partiet have sørget for at få det fremsat inden skæringsdatoen den 15. marts. Efter den ret positive behandling, selve tanken om at ophæve straffelovens § 199 fik sidste år, er det svært at forstå, hvorfor tidsfristen ikke er overholdt. Kan det være af hensyn til, at kriminalforsorgsudvalget stadig ikke er kommet med den betænkning, som, sidst vi behandlede spørgsmålet, blev lovet færdig i sommeren 1971? Den ikke-færdige betænkning hindrede ikke SF i at fremsætte lovforslaget rettidigt sidste år.

Angående lovforslagets indhold kan jeg sige, at det radikale venstre ønsker en revision ikke alene af de nævnte paragraffer, men også af hele kap. 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden. Vi ønsker § 199 fjernet, fordi vi er modstandere af at bruge straffeloven som et middel til at sætte for-sorg i gang.

Angående prostitution og den dobbeltmoral, samfundet gennem tiderne har udvist på dette område, har jeg meget at sige, men da lovforslaget alligevel ikke bliver gennemført i år, skal jeg vente med det, indtil der bliver tale om en virkelig seriøs behandling af hele dette samfundsproblem.

Men jeg vil gerne sige noget om forholdet mellem lovgivere og administration, fordi jeg synes, lovgiverne her ofte trækker det korteste strå, ja, et meget kort strå. Sidste år sagde justitsminister K. Axel Nielsen som sit partis ordfører (Folketingets forhandlinger 1970-71, sp. 4632):

„... når en sagkyndig undersøgelse er sat i gang, må man anstændigvis se, hvad disse sagkyndige undersøgelser fører til, inden man endeligt binder sig til et standpunkt.“

Og daværende justitsminister Thestrup gav tilsagn om, at han muligvis ville se på, at man fik en anden form for udvalgsarbejde. Så vidt jeg kan forstå på ministeren nu, er der tale om en mere fleksibel tilrettelæggelse af udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne spørge, om der i ministerens overvejelser om sådanne fleksible ordninger f. eks. kunne indgå følgende: hvis det er sådan, at de personer, der arbejder i de forskellige udvalg, i forvejen er travlt beskæftigede personer, var det så ikke muligt at aflaste nogle af udvalgsmedlemmerne for en tid for noget af deres sædvanlige arbejde? Eller kunne man ikke inddrage andre, måske mindre travle folk, til underudvalg, der undersøgte dele af emnet? Eller ville det være muligt at lade kandidatstipendiater eller et team af studerende eller en tværfaglig gruppe udarbejde et første oplæg, som kriminalforsorgsudvalget eller straffelovrådet så bagefter tog endelig stilling til?

Det forekommer mig ikke usandsynligt, at nye og måske noget mindre traditionelle og mere kontroversielle synspunkter ville dukke op, hvis en noget yngre gruppe havde sådanne lovændringer til en slags førstebehandling. Selv om disse grupper måske ikke ville være udtryk for the establishment i samme grad som det endelige, afgørende udvalg, kunne der måske netop af denne grund komme noget godt og frugtbart ud af en sådan udveksling af synspunkter. Den simpleste udvej var vel nok at skaffe de eksisterende udvalg mere sekretærhjælp, da en stor del af det forberedende udvalgsarbejde jo hviler på sekretærerne. Jeg ved, at det er et bevillingsspørgsmål, men mon ikke det skulle kunne lade sig gøre, hvis folketingets medlemmer derved fik mulighed for på hurtigere, men vel gennemarbejdede betænkningers grundlag at gennemføre ønskelige lovændringer?

[Elsa-Merete Ross.]

Hvis genfremsettelsen af dette lovforslag yderligere kunne bestyrke ministeren i de tanker, som jeg forstår han allerede har om at effektivisere kommissions- og udvalgsarbejder, så var genfremsettelsen ikke forgæves.

Det radikale venstre vil naturligvis deltage i et udvalgsarbejde, selv om vi mener, at det på dette sene tidspunkt af folketings-samlingen ikke vil føre til et virkeligt resultat. Jeg forstår, at ministeren mener, at udvalget skulle begynde på sit arbejde og inddrage hele problemet i sine overvejelser. Da sætter jeg et stort spørgsmålstegn ved, om medlemmer af dette høje ting, med de massevis af love, vi mangler at få behandlet, inden folketinget skal hjemsendes, virkelig har tid til at gøre et arbejde i udvalget, som vil kunne være et forarbejde til næste år. Jeg ville være mere tilbøjelig til at mene, det var rigtigt, at man lod være at have arbejde i udvalget og udsatte det til næste år og så virkelig tog fat på en tilbunds-gående undersøgelse. Vi vil jo sandsynligvis højst få ét eller to udvalgsmøder, og det er kedeligt at starte på et stort arbejde og så blive afbrudt. Jeg vil altså foreslå, at man lod være at have udvalgsarbejde.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kurt Brauer): Jeg er jo så heldig, at jeg kan takke samtlige ordførere for en, synes jeg, meget venlig behandling af det foreliggende lovforslag.

Det er min opfattelse, at vi herinde arbejder på et bedre oplyst grundlag i al almindelighed, og at vi derfor normalt er et hane-fjed foran, når det drejer sig om retsbevidsthed. Som regel er folketinget en lille smule foran befolkningen, og jeg synes, det er en god vekselvirkning, der dér bliver imellem folketing og befolkning, selv om jeg selvfølgelig må vende mig imod, at befolkningen normalt er dårligere oplyst, end folketinget er det, og altså har et dårligere informationsgrundlag for at ændre sin retsopfattelse.

Jeg skal ikke hænge mig længe i disse mere moralske betragtninger, men dog konstatere, at i dette spørgsmål tror jeg at folketinget for en gangs skyld er kommet langt bag efter den almindelige retsbevidsthed. Når folk, som jeg har mødt og har forelagt denne sag, har studeret sagen et øjeblik og

kigget lidt på argumentationen, så viser det sig, at man skal meget, meget langt, nærmest ud i ekstremistgrupper, for at kunne finde folk, der ville vende sig imod de hovedtanker, som er rejst i dette socialistisk folkepartis forslag. Jeg synes, det er en glædelig udvikling, at befolkningen er nået så langt, men det kunne jo godt skyldes, at folketinget i denne sag er kommet så umådelig langt tilbage.

Jeg må takke ministeren for, at han har tilsluttet sig tanken om, at noget bør ske på området, på den måde, at ministeren jo i sin tale her konstaterer, at den udvikling, der sker inden for hele dette felt, kræver en fleksibilitet i udvalgs- og kommissionsarbejde, som ikke findes i dag, og ministeren lover her fra talerstolen, at dette spørgsmål vil blive taget op. Jeg siger i min fremsættelsestale den 22. marts i år:

„... hvis ikke udvalget kan gøre sig færdig, så dets betænkning kan indgå i tingets overvejelser i denne samling, må tinget gennemføre sin vilje uden at vente på udvalget.“

Det er selvfølgelig et forsøg på fra min side at levere en kritik af, at man nu i 12 år har skullet vente på dette. Jeg vil tro, at udvalget i sin tid blev nedsat, fordi man mærkede, at det, man kalder retsbevidstheden, var på glem, og at befolkningens retsbevidsthed på dette felt var ved at glide fra os, var ved at glide hen, hvor vi ikke rigtig kunne sikre os, at den var fornuftig; derfor nedsatte man udvalget, også fordi folketinget på det tidspunkt havde tanker som dem, der er rejst i dette vort forslag.

Jeg mener, det tjener ministeren til ære, at han nu vil sørge for, at vi hurtigt kan blive færdig med denne problematik; den har ligget alt for længe på folketingets bord.

Der loves af ministeren en betænkning om en måned om afkriminalisering sådan rent principielt, og der loves, at kriminalforsorgs-udvalget skal være færdig om et par måneder. Jeg synes, det er meget lyse udsigter, og jeg er lidt ked af den kritik, der er blevet rejst fra det radikale venstres ordfører, af tanken om, at der skulle kunne arbejdes med disse sager, fordi det er min opfattelse, at et udvalg principielt sidder, indtil næste samling påbegyndes, og at det ikke tager meget tid fra udvalget at stille de relevante spørgsmål og at modtage materialet og at

[Kurt Brauer.]

lade det indgå i den debat, som vi fra alle fem ordføreres side fører kontinuerligt i vores respektive partier. Når vi taler om egentligt udvalgsarbejde, vil jeg godt til fru Else-Merete Ross sige, at jeg forventer ikke energiske daglange møder, hvor vi diskuterer materien, men jeg forventer, at udvalget nu på løbende bånd kan modtage det materiale, som måtte komme, og at vi kan begynde at forberede offentligheden på, at ministeren forhåbentlig vil opfylde hr. Kochs ønske om allerede i næste samling at møde med færdige lovforslag på baggrund af det materiale, som måtte komme frem her i løbet af sommeren. Jeg modtager jo fra hr. Koch en principtilslutning, ligesom jeg også fik den fra ministeren, og jeg skal takke hr. Koch for det ønske, som er blevet fremsat om, at disse betænkninger, som kommer, må kunne udmøntes i konkrete lovforslag i næste samling. Jeg skal tilslutte mig det, som hr. Koch dér siger.

Ministeren var inde på, at der er ved at knytte sig nye, skulle man kalde dem kriminalsektorer til prostitutionen. Jeg må slå fast med det samme, at jeg er aldeles klar over det, jeg er klar over, at der omkring prostitutionen, som den fungerer i dag, virkelig er tale om et meget, meget farligt område. Det, som er problemet i sagen — og det tror jeg i og for sig også man kan udlæse af ministerens tale — er, at vi ikke løser hverken prostitutionsproblemet eller problemet om disse kriminalsektorer, som slutter sig til prostitutionen, ved at forsøge at bekæmpe prostitutionen. Jeg tror, at ministeren er enig med mig her, og jeg tror, at hele folketinget i og for sig og den offentlige retsbevidsthed er enig i, at det hjælper os ikke noget at bekæmpe prostitutionen, fordi vi opdager, at der i nærheden af prostitutionen befinder sig f. eks. et cannabismisbrug eller befinder sig et amfetaminmisbrug. Det misbrug af hårde stoffer eller bløde stoffer bekæmpes ikke ved at bekæmpe prostitutionen, dér skal man have fat helt andre steder. Og jeg tror snarere, at vi har skabt en mulighed for disse for prostitutionen fremmede kriminalsektorer, har sat lokkeduer op, ja, ligefrem har lavet en udklækningsrede for kriminaliteter af en langt anderledes hårdhændet beskaffenhed, end prostitutionen er det.

Jeg har jo så fået tilsagn fra fru Hanne Budtz og fra hr. Johan Philipsen om, at vi kan forvente de to partiers deltagelse i udvalgsarbejdet.

Til slut blot en tak endnu en gang for den meget velvillige modtagelse her og en særlig tak til fru Else-Merete Ross, som jo siger, at vi måske skulle overveje, og at ministeren måske skulle overveje i fremtiden at forsøge at inddrage andre end disse travle topfolk, som vi ser som Tordenskjolds soldater i alle vores udvalg og kommissioner, og som virker som en forsinkende faktor, ikke fordi disse mennesker ikke er dygtige og begavede og flittige mennesker, men fordi de simpelt hen ikke overkommer det. Jeg tror, vi skal sørge for at forsyne Tordenskjold med nok et par regimenter, der kan hjælpe os lidt på vej, og det glæder mig, at ministeren allerede i sit svar her til mig lovede, at noget sådant skulle se dagens lys inden længe.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg vil ligesom ordføreren for forslagsstillerne give udtryk for tilfredshed med, at der stort set er politisk enighed om, hvad vi skal opnå, når vi engang bliver færdige med lovgivningen på dette område.

Til hr. Kurt Brauer og andre — det var vist hr. Koch også — der stillede mig over for kravet om et løfte, skal jeg da gerne sige, at så vidt det står til mig, så vil løftet blive opfyldt, så vil der i næste folketingssamling komme et lovforslag, der sådan nogenlunde er i overensstemmelse med det, der er politisk flertal for her i tinget — jeg kan næsten sige enstemmighed.

Både hr. Koch, fru Else-Merete Ross og ordføreren for forslagsstillerne var inde på spørgsmålet om den forberedelse af lovgivningsarbejdet og reformarbejdet på dette område, som jeg også selv var inde på, da jeg udtalte mig først. Det er rigtigt, at det er, ligesom tempoet ikke er tidssvarende. Jeg må så samtidig tage straffelovrådet i forsvaret, for som det også er sagt, har straffelovrådets medlemmer ikke dette arbejde at være medlemmer af straffelovrådet som heldtidsbeskæftigelse, de har i høj grad andet arbejde, og alene det at få samlet medlemmerne til et møde, travlt optagne mennesker, er et problem.

Jeg tror, det var fru Else-Merete Ross, der nævnedes, at vi skulle sørge for bedre

[Justitsministeren.]
sekretærhjælp. Jeg tør ikke sværge på det, men så vidt jeg er orienteret, er dette ønske allerede opfyldt eller er i færd med at blive opfyldt. Jeg skal i hvert fald lade det gå videre.

Jeg vil i øvrigt sige både til hr. Koch, fru Else-Merete Ross og hr. Kurt Brauer, at vi har allerede betrådt nye veje, vi er på vej til en anden forberedelse, fordi vi erkender, at der er grænser for, hvor meget vi kan dænge over på straffelovrådets i den forbindelse uskyldige hoveder, for de kan jo ikke helkse. Og vi har måske nok været for tilbøjelige til bare at henvise opgaver, som vi ønsker belyst af sagkyndige, til straffelovrådet. Vi kan nok finde frem til andre måder at forberede lovgivningsarbejdet på.

Jeg har gjort opmærksom på, at betænkningen fra kriminalforsorgsudvalget er blevet forsinket af den ene grund, at vi har måttet skifte formand, og det er vel en gyldig undskyldning at have.

Jeg vil gerne til fru Else-Merete Ross sige, at det er rigtigt, at vi bør inddrage andre. Jeg tror, det var fru Else-Merete Ross, eller også var det hr. Koch, der spurgte, om der var ikke-jurister i straffelovrådet. Straffelovrådet består af jurister, det kan ikke skjules. Men jeg må samtidig gøre opmærksom på, at de jo tilkalder speciel sagkundskab, når særlige spørgsmål er til behandling. F. eks. er det kendt, at kriminologen Karl O. Christiansen, som nok er dr. jur., men altså ikke er jurist i den forstand, ofte bliver tilkaldt og deltager i overvejelserne om mange problemer, som han er ekspert i. Jeg har absolut den bedste forhåbning om, at vi skal komme igennem med en lovreform på dette område i næste samling, og denne lovreform håber jeg vil angå ikke alene de bestemmelser, som dette lovforslag angår, men, som fru Else-Merete Ross ønskede det, en væsentlig del af straffelovens kap. 24.

Jeg skylder måske lige at sige til ordføreren for forslagstillerne, at jeg er enig med ham i, at man ikke kan bekæmpe narkotikamisbrug ved at bekæmpe prostitution. Der er jeg aldeles enig. Men jeg synes, det er rimeligt, at vi, når den sammenhæng er der, ser denne sammenhæng belyst i den betænkning, som vi kan vente fra kriminalforsorgsudvalget.

Koch: Justitsministeren siger, han vil tage straffelovrådet i forsvar, men min bemærkning om straffelovrådet var egentlig ikke ment som noget angreb på rådet, det var netop en beklagelse af, at man på grund af deltidsbeskæftigelse eller heltidsbeskæftigelse andre steder havde sat straffelovrådets medlemmer i en næsten håbløs situation.

Else-Merete Ross: Jeg må udtrykke min store glæde over, at straffelovrådet, som jeg forstår, vil få en bedre sekretærhjælp.

Jeg synes heller ikke, at ministeren behøver at tage straffelovrådet i forsvar, men derimod kunne jeg tænke mig, at ministeren overvejede ikke så ofte at henvise undersøgelser til straffelovrådet. Det er jo noget, man gør næsten fuldkommen automatisk: når én her i folketinget får en idé om et eller andet, så henvises det til straffelovrådet, og så dukker det op måske 5 år senere. Og det er det, jeg ikke synes var så godt.

Nu kan det jo være meget godt, at vi får et udvalg. Men det udvalg skal beskæftige sig med prostitutionen, og det, jeg egentlig gerne vil spørge om, er nogle af de rent administrative ting, men det kan man måske godt arbejde med i udvalget. Jeg ville f. eks. meget gerne vide, hvad ministeren mener om at lade en tværfaglig gruppe, kandidatstipendiater, et team af studerende, få et af de spørgsmål, som f. eks. kommer op her i folketinget og lade dem arbejde med det og se, hvad de kommer til af resultater. Det er muligt, det slet ikke var det, ordføreren for forslagstillerne havde tænkt sig, men jeg er da ikke i tvivl om, at der ville komme interessante ting ud af det, som måske kunne påvirke folketinget, sådan at det mere blev en vekselvirkning. Nu er det jo nærmest sådan, at når straffelovrådet endelig har udtalt sig, er det næsten slut med det hele, så er det temmelig svært for os at skyde igennem det og lave om på det. Det ville være meget nemmere, hvis det var sådan en foreløbig gruppe, der havde udtalt sig. Jeg vil altså meget gerne have at vide, om ministeren kunne tænke sig noget i den retning. Det løses jo ikke ved, at ministeren siger, at straffelovrådet af og til tilkalder specialister. Det er ikke nok, jeg vil altså hellere have denne smidighed.

Til hr. Kurt Brauer vil jeg gerne sige, at

[Else-Merete Ross.]

når jeg sagde, at det radikale venstre ikke var interesseret i at deltage, er det, fordi lovforslaget bliver henvist til retsudvalget, hvor vi har sådanne stabler af papirer, at jeg mener, dette forslag simpelt hen vil drukne. Og da dette forslag er noget af det, der optager mig mest af alt, vil jeg nødig have, at det skulle afgå ved en slags druknedød, og jeg tror altså ikke, vi når at stille så mange spørgsmål, medmindre jeg altså skal stille administrative spørgsmål, og det er jo i og for sig nemmere at gøre her eller gøre på en anden måde end via prostitutionen.

Kurt Brauer: Jeg har også forstået, at dette lovforslag vil blive foreslået henvist til retsudvalget, og jeg skal ikke forsøge at indlede en debat eller gå videre i en debat om, hvor forslaget rettelig hører hjemme. Det er mit håb, at vi engang kunne nå til betydelig flere faste udvalg, end vi har i dag. Og da jeg har det håb, har jeg også indvilliget i, at hvis mit forslag blev foreslået henvist til retsudvalget; jeg synes, det var det rigtige sted at anbringe det. Jeg tror dog nok, som jeg også sagde i min første tale, at det lidt arbejde, der skal gøres, lige så vel kan laves i retsudvalget, som det ville have kunnet laves i et særligt udvalg. For jeg er nemlig enig med fru Else-Merete Ross i, at vi kan ikke her indlede et dybtgående forskningsarbejde, hvor vi har daglange, energiske møder og den slags ting. Mit forslag har som eneste nye element en anden fremsættelsestale, og det er en glæde for mig at se, at den har inspireret til ministerens tale her i dag og naturligvis til de fire øvrige partiers indlæg om behovet for, at noget meget snart må ske.

Til slut blot en fornyet tak for modtagelsen og et håb om, at vi i sommerens løb må modtage det relevante materiale og få en virkelig tilbundsgående, forudgående offentlig debat om de forslag, ministeren formodentlig vil fremsætte i næste samling.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Det er i anledning af fru Else-Merete Ross' spørgsmål til mig om, hvorvidt jeg kunne tænke mig at være med til en ordning, hvor efter en tværfaglig gruppe, forstod jeg, måske af stipendiater, skulle være med til at forberede lovforslag. Nu skal man jo være

forsigtig med at afgive bindende løfter herfra, men jeg kan sige så meget, at jeg er i høj grad modtagelig for alle forslag, som kan fremme et fornuftigt reformarbejde på dette område. Vi har betrukket nye stier, og jeg kan nævne, at min forgænger startede det, synes jeg, prisværdige seminar, som blev afholdt i Snekkersten i juni i fjor. Det synes jeg daværende justitsminister Thestrup i høj grad havde ære af, og jeg kan nævne, at der i høj grad var tale om en tværfaglig gruppe. Jeg ved ikke, efter hvilke kriterier indbydelserne hertil var udsendt; at den var tværpolitisk, kan der i hvert fald ikke være tvivl om. Tværfaglig må den også have været, eftersom adskillige, som var ikke-jurister, deltog heri, men det er da i øvrigt svært at karakterisere denne meget store forsamling. Derimod er det ikke svært at karakterisere resultatet af arbejdet, for det var nemlig prisværdigt, og det var forbløffende at konstatere en så stor overensstemmelse i ønsket om en liberalisering af vores kriminallovgivning.

Så skal jeg kun sige, at med hensyn til arbejdsgangen her i folketinget skal jeg nok være mig for at blande mig i folketingets suverænitæt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om byplaner (af Maigaard m. fl.).

(Lovforslaget (nr. 205) findes i tillæg A. sp. 3225, fremsættelsen i tidenden sp. 3652).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Boligministeren (Helge Nielsen): Det af SF fremsatte lovforslag kan ikke siges at være udtryk for nye ideer. Mit parti har selv